Joukkoristiside

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI ★ JULKAISIJA TU… o 4/1968

…TLA
…NOKIA 7
…PAJAK 5
…LAURILA PENTTI

KYMMENENNEN KERRAN suoritti Tunturilatu ry tänä vuonna joulupakettikeräyksen Lapin vaarittomille kodeille. Tavaraa hankkivat kokoon helsinkiläisten lisäksi suuremmassa määrin myös Tampereen ja Hyvinkään tunturikerhot.

Sosiaalilautakuntien antamien vihjeiden perusteella valittiin jälleen lahjapakettiperheet. Kaikkiaan lähti matkaan 16 pakettia yhteispainoltaan 1.009 kg. Niistä 9 meni Sodankylän kuntaan, 3 Inariin, 3 Kittilään ja 1 Kolariin.

Pakettikuorman toimitti Rovaniemelle tällöin Lapin liikennöitsijä Lauri Vähälä ja siitä eteenpäin ne kuljetettiin L. M. Eskelisen Lapin linjoilla johtajana Heikki Grönin johdolla.

Tunturilatu kiittää kaikkia, jotka osallistuivat tähän Lapin lasten joululahjaan ja samalla kaikkia niitä, jotka näinä kymmenenä vuonna ovat olleet mukana joulupakettihommaluissamme. Varmasti moni pieni silmäpari on saatu säteilemään muuten niin vähäväkisen joulun keskellä ja sehän onkin perhein palkka meille tästä yhteisestä pikku puuhastamme. Kaikkien katseet ovat nyt kohdistuneet Lappiimme. Toivottavasti kehitys nopein askelin johtaa siihen, että pohjaisen vähä saavuttaa elinehdoissaan yhdenvertaisuuden etelän väen kanssa. Meidän kaikkien on toimittava mahdollisuuksiemme mukaan tämän päämäärän saavuttamiseksi.

□ SUSIKYRÖN SAUNA on ollut palon jäljiltä suljettuna. Mahdollisesti se voidaan avata jouluksi.

□

□ VÄINÖ FRIMANILLE kiitokset! Susikyrön rakennuksissa on havaittu kotitontun tekosia. Tuohivuorauksissa ym. on ollut Väinö Frimanin käden jälki, niin että hänet täten on paljastettu.

□

□ TUNTURILADUN jäsenmaksu on nyt 7 mk vuodessa perheen ensimmäiseltä jäseneltä, 3 mk seuraavalta (samoin toiseen latuyhdistykseen kuuluvalta) ja 2 mk lapsijäseneltä sekä ns. ainaisjäseneltä kertakaikkisena 60 mk. Postisiirtokortit jäsenmaksun suorittamiseksi postitetaan vasta tammikuun alkupuolella, mutta mikään ei estä suorittamasta maksua sitä ennen postisiirtotilillemme 13533. Jos joku on unohtanut jäsenmaksun päättyneen toimintavuoden osalta, on asia mahdollista hoitaa vanhojen taksojen puitteissa.

□

□ SUSIKYRÖN avoimen hinta on päätetty nostaa 30 markkaan. Johtokunta on siten toteuttanut vuosikokouksen antaman evästyksen. Avaimia on saatavana. Tässä yhteydessä huomautettakoon, että ne jäsenet, jotka jättävät jäsenmaksunsa suorittamatta, karsiutuvat jäsenluettelosta pois kahden rästivuoden jälkeen ja he, samoin kuin muuten eroavat jäsenet, velvoitetaan palauttamaan avaimensa rahastonhoitaja Eero Liljalle Suomen Ladun toimistoon. Avaimista on pidetty kaksinkertaista kirjanpitoa

□

□ LAPIN PERHEIDEN AUTTAMINEN jatkukoon jokaisen kohdalla mahdollisuuksien mukaan. Viime syksynähän vei, kuten Saarijärven Paavolta, halla kaiken kasvun Lapin väeltä. Kovaosaisten lukumäärä on siis nyt entistä suurempi tunturien maassa. Apusi voit toimittaa perille parhaiten haluamasi kunnan sosiaalilautakunnan toimistoon. Siitä se menee eteenpäin sinne, missä sitä tarvitaan. Pienistä puroista kasvaa virtoja. Siksi ei pientäkään osuutta pidä vähätellä, eikä jättää lähettämättä.

Joulu Susikyrössä

Oli kolme päivää joulukuun A.D. 1967, kun kaksi tunturisutta iltapäivän hämärissä saapui Vuontisjärven rantamille. Pakkanen oli jo Oulun tienoilla ollut kolmekymmentä astetta, mutta kylmyydestään kuulu Muonio oli tällä kertaa hieman lämpimämpi ja perille päästyä näyttimittari vain kahtakymmentä, mikä tuntui suorastaan leppoisalta. Lunta oli puolisen metriä, puut valkoisina huurteesta ja kaikkialla hiljaisuus, joka etelän joulumarkkinoiden jälkeen viritti mielen heti juhlatunnelmaan.

Ensimmäiseksi yökai majoituimme Vuontispirtin vieraanvaraisiin suojiin, mutta jo illalla kiinnitimme sukset jalkaan ja läksimme katsomaan Tunturiladun ikiomaa majaa. Siellähän se seisoi vakaana ja turvallisen tuntuisena korkealla törmällään. Vastaanotto oli hieman viileä, sillä pakkasta oli aisälläkin saman verran kuin ulkona. Pian paloi kuitenkin kamiinassa iloinen tuli ja taas kerran osoitti Eskon toimittama kamiina erinomaisen tehokkuutensa: lämpömittarin lukema alkoi nousta ihan silmissä. Polttopuista ei ollut puutetta, sillä mökin alla olivat odottamassa Toivo Kyrön tuomat kelo- ja koivuhalot.

Seuraavana aamuna saatoimme vanmukaisiin askareihin. Oli tehjo asettua taloksi ja ryhtyä tätävä pihapolut, pilkottava puita ja kannettava vettä saunarantaan.

Jatkuu takasivulla

TUNTURILATU

TOIVOTTAA LUKIJOILLEEN

Ilkka Väänänen SL:n puheenjohtajaksi

Suomen Ladun uudeksi puheenjohtajaksi on valittu tri Ilkka Väänänen ja SL:n johtokunta saanut seuraavan kokoonpanon: Reino Kemppainen, Erkki Paavola, Lauri Pihkala, Teemu Salonen, Leo Savolainen, K. A. Tapola, Raine Valleala, Kalle Mustonen, Kalevi Rasimäki, Pentti Tiilikainen ja uusina jäseninä Tauno Kulo, Kalevi Vaara, Siiri Kostamo ja Antero Tarvainen, kaksi viimeksimainittua Tunturiladusta. Jam-Jam Lampen siirtyi johtokunnasta tilintarkastajaksi.

Uusi puheenjohtaja Väänänen on ikäsusi ja Lapin Jokeksen puheenjohtaja. Hän on toiminut monipuolisesti tapinretkeilyn hyväksi ja ollut ahkera kairankävijä itsekin. Hän toimi pitkän aikaa Lapin lastensairaalan ylilääkärinä Rovaniemellä ja siirtyi pari vuotta sitten Helsinkiin Lastenlinnan ylilääkäriksi.

Sellainen oli toimintavuosi 1967-68

Päättyneen toimintavuotemme rasti-merkinnän teemme YKIN SILLAN uudelleen rakentumisen kohdalle. Vanha siltaban tuhoutui Ivalojoen tulviessa keväällä 1966. Tämän uuden 78 m pitkän ja metriä leveän riippusillan on suunnitellut ja rakennustöitä johti taidolla ja uutteruudella puheenjohtajamme dipl.ins. Yrjö Pitkänen. Ahkeria olivat myös ne viisikymmentä (50) tunturilatulaista, jotka rakensivat sillan kahdeksassa (8) vuorokaudessa talkootyönä. Silta valmistui 29. 8. 1968 ja luovutettiin sopimuksen mukaan Metsähallitukselle. Talkootyön aikana pystyttivät sillanrakentajat tukikohtaan asiallisen keittokatoksen, jonka rakennustarvikkeet Metsähallitus oli luovuttanut.

Riippusillan rakennustoimikuntaan kuuluivat puheenjohtajamme lisäksi insinöörit Paavo Kihlberg ja Pauli Rautama sekä teknikko Esko Venäläinen.

□ METSAHALLITUS oli luovuttanut rakennustyössä tarvitun puutavaran ja tukenut siltahanketta kuljettamalla ne työpaikalle Ivalojoen varteen. Henkivakuutusyhtiö SALAMALTA saatiin viidensadan (500,—) markan rahalahjoitus ja lisäksi kuudelta tuk-ku liikkeeltä huomattavat alennukset ruokatavarahankintojen yhteydessä. Nämä kuusi lahjoittajaa ovat: Oy Ahlström Ab, Vaasan Höyrymylly Oy, Chymos Oy, Saarioinen Oy, Raision Tehtaat ja KESKO Oy. Talkoolaisten muonituksen oli suunnitellut ja emäntätehtäviä hoiti sairaalaemäntä Eeva Ratia. Tunturilatu kustansi kaikki ruokatavarahankinnat ja muonitti talkoováen. Näin uusi keittokatos palveli parhaimmillaan ja jäi eräretkeläisten tukikohdaksi Kultalaan. Sekä työkalujen että muonavarojen kujetuksessa talkoopaikalle joutuivat retkeläiset vaikeuksiin, sillä ne oli haettava erikseen 13 kilometrin kantomatkan päästä. Tämäkin tarmolla ja reippaudella hoidettu epäkohta korjautui ripeästi. Seikkaperäisemmät selostukset saanemme lukea oman lehtemme palstoilta.

□ TUNTURIVIHKIÄISET "susiaiset" pidettiin vuosijuhlassa Otaniemen DIPOLISSA 4. 11. 1967. Mukana oli kuusisataa (600) tunturilatulaista ystävineen. Illan NOITAMENOT suoritti ensimmäisen kerran velhona ansioituen näyttelijä Leevi Linko. Tilaisuudessa "ylennettiin rääthyyn" kahdeksan (8) johtajasutta ja sataykai (101) tunturisutta.

Juhlatoimikuntaan kuuluivat: Antero Tarvainen (puheenjohtajana), Bjarne Lampén (seremonioitten isäntä), Esko Venäläinen (ohjelmoijana), Hannu Hiltunen taiteellisena jäsenenä), Toivo Harjanne (yleis-organisaattorina) sekä naisjäsenet — Kirsti ja Pirkko Päivärinta, Anja Lehtonen ja Irja Nikamaa sekä Briitta Saloriutta.

□ SUSILOUNAS nautittiin 5. 11. 1967 ravintola SILLANKORVASSA, jossa lounaan aikana pidettiin

□ METSAHALLITUS oli luovuttanut rakennustyössä tarvitun puutavaran ja tukenut siltahanketta kuljettamalla ne työpaikalle Ivalojoen varteen. Henkivakuutusyhtiö SALAMALTA saatiin viidensadan (500,—) markan rahalahjoitus ja lisäksi kuudelta tuk-ku liikkeeltä huomattavat alennukset ruokatavarahankintojen yhteydessä. Nämä kuusi lahjoittajaa ovat: Oy Ahlström Ab, Vaasan Höyrymylly Oy, Chymos Oy, Saarioinen Oy, Raision Tehtaat ja KESKO Oy. Talkoolaisten muonituksen oli suunnitellut ja emäntätehtäviä hoiti sairaalaemäntä Eeva Ratia. Tunturilatu kustansi kaikki ruokatavarahankinnat ja muonitti talkoováen. Näin uusi keittokatos palveli parhaimmillaan ja jäi eräretkeläisten tukikohdaksi Kultalaan. Sekä työkalujen että muonavarojen kujetuksessa talkoopaikalle joutuivat retkeläiset vaikeuksiin, sillä ne oli haettava erikseen 13 kilometrin kantomatkan päästä. Tämäkin tarmolla ja reippaudella hoidettu epäkohta korjautui ripeästi. Seikkaperäisemmät selostukset saanemme lukea oman lehtemme palstoilta.

Tunturilatu ry.

□ **JOHTOKUNTA**

Yrjö Pitkänen, puheenjohtaja,
Bjarne Lampén, varapuheenjohtaja,
Hilkka Repo, sihteeri,
(yhdistyksen nimenkirjoittajat)

Toivo Harjanne,
Hannu Hiltunen,
Paavo Kihlberg,
Eeva Ratia,
Antero Tarvainen,
Esko Venäläinen,

rahastonhoitaja
Eero Lilja.

□ **NAISTOIMIKUNNAN**

kokoonkutsuja
Kirsti Päivärinta.

□ **SUSIVALIOKUNTA**

Ville Rantala, puheenjohtaja,
Ella Uusitalo, sihteeri,
Toivo Harjanne,
Bjarne Lampén,
Tuure Saarinen.

□ **RAKENNUSTOIMIKUNTA**

Antero Tarvainen, puheenjohtaja,
Väinö Friman,
Matti Haikola,
Tuure Kairaneva,
Pentti Koskinen,
Ensi R. Louhiluoto,
Paavo Rannikko,
Briitta Saloriutta,
Pentti Tiilikainen.

□ **TUNTURILATU-lehti**

Toimittaja Erkki Wiksten,
Yläkiventie 5 K 187, Hki 92.
Puh. 335 878.

Katkelmia Tunturilatu ry:n toimintakertomuksesta.

□ Tämä tunturilatulaisten uutteralla talkootyöllä toteutettu tietömien taipaleitten maisemaan rakentunut riippusilta on saanut nimensä suunnittelijansa mukaan YKIN SILTA ja on se ikäänkuin symbolisoimassa kaikkea sitä, mitä eräretkeilyssä karaistuneet, hyvään yhteistyöhön innolla ryhtyvät tunturilatulaiset parhaimmillaan voivat saada aikaan; silta Ivalojoen Saunakosken kuohojen yllä on sitä... suomalaisen sisun, huvin ja hyödyn oikeaa yhdistymistä.

□ VUODENVAIHTEEN KAHTA PUOLTA saimme vastaanottaa surusanomia; ;joista ensimmäinen saapui jo viime vuosikokoukseemme Ivalosta, jossa "susi-AARO" ikäsusi, ent. nimismies Aaro Raappana oli kuollut 0. päivänä lokakuuta. Toinen suruviesti tuli Hyvinkäältä, jossa perustajäsenemme tunturisusi rouva Eva Tigerstedt oli kuollut 8. päivänä joulukuuta ja vain muutaman päivän jälkeen tuli vastaavanlainen viesti Helsingistä partio- ja latutyön innokas kertoja-vaeltaja rovasti Yrjö Kohosen kuolemasta 12. 12. 1967. Eivätkä nämä murheelliset viestit vielä tähän loppuneet, vaan helmikuun alussa saimme surusanoman Turusta, jossa ikäsusi, talousneuvos-vankilanjohtaja Urho Rautavuori oli menehtynyt sunnuntaisella hiihtolenkillään 4. päivänä helmikuuta. Kaikki he olivat aktiivisia pitkäaikaisia yhdistyksemme tunturisusijäseniä, joiden hyvä retkitoveruus on jättänyt ehjän — mieluisan muiston.

Kunnioitamme heidän muistoaan hiljentyen...

□ JÄSENMÄÄRÄMME on lisääntynyt runsaalla sadalla. Jäsenmaksunsa maksaneita oli 30. 9. 1968 kahdeksanseataakahdeksankymmentä (880), mutta johtokuntamme päätöksellä pidämme kahden vuoden ajan huettelossamme nekin jäsenistämme, jotka laiminlyövät ko. maksusuorituksensa.

Koko jäsenluettelomme vahvuus muodostuu seuraavasti: miehiä 675, naisia 459, lapsia 37, eli yhteensä **1 181 tunturilatulaista.**

□ VUOSIKOKOUS pidettiin Suomen Ladun toimistossa 4. päivänä marraskuuta 1967 keskipäivällä. Läsnä oli 47 tunturilatulaista. Puheenjohtajamme Yrjö Pitkänen seloesti kokouksen avauksen yhteydessä toimintakauden aikana tehtyjen suunnitelmien toteuttamisia; muunmuassa savusaunan rakentaminen ja soutuveneen hankinta oli toteutettu elokuussa 1967. Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin Frans (Jonne) Saastamoinen joka "rutiinilla" hoitell "visaista nuijaamme" ja sääntömääräiset asiat käytiin kohtakohdaltaan läpi. Vuosikokouspöytäkirjan laati yhdistyksen sihteeri. Johtokunnan erovuoroiset jäsenet Toivo Harjanne ja Hilkka Repo valittiin uudelleen, mutta Pirkko Päivärinnalle myönnettiin pyytämänsä ero johtokunnan jäsenyydestä ja hänen tilalleen valittiin Eeva Ratia sekä edesmenneen Juho Laguksen tilalle Esko Venäläinen, joka oli ollut jo parissa kokouksessa neuvottelevana jäsenenä varapuheenjohtajan ikäsusi J. Laguksen jälkeen.

Kaksi kymmenen kohdan ohjelmaa rakosta eli vesikellosta

Varsin usein väheksytään vaivaista rakkoa retkikumppanin jalassa, mutta kun se omassa koivessa kalvaa, onkin juttu jo aivan toinen. Matka hidastuu, mieli madaltuu ja melkein epäonnistuu koko retki. Mikäli nyt tältä kaikelta haluat välttyä, äläpä hanki rakkoa jalkaasi.

1. Hoida jalkojasi jo ennen retkeä. Pehmitä ja hankaa pois kovettumat tai käväise perusteellisessa jalkahoidossa asiantuntijan luona.

2. Jalkineet on valittava huolella ja uudet kengät sisäänajettava jo kotilenkillä.

3. Hiihtokengän kantapuolen on oltava sileä eikä saumalla varustettu.

4. Vuoriton jalkine, niin kenkä kuin saapaskin, on luotettavin. Kangasvuori kuluu kuitenkin rikki.

5. Liiallinen väljyys on mieluummin korjattava jo ostovaiheessa tai sitten myöhemmin ylimääräisellä sukkaparilla.

6. Sukkien tulee olla ehjät ja kestävät.

7. Jos ne kuitenkin menevät rikki, suorita parsiminen huolella.

8. Sinulle, Hyvä Veli, joka käytät niitä järkyttäviä jalkarättejä saappaissasi, sellainen vihje, että harjoittele niiden kääriminen jo kotona.

9. Jalkojen pesua ei pidä laiminlyödä.

10. Pysähdy ajoissa korjaamaan huonosti asettuneet "kenkäheinäsi".

Saattaa sittenkin jokin näistä kohdista pettää tai syylliatyt laiminlyöntiin. Rakko on silloin hoidettava. Prof Itkonen kertoo lappalaisten muinoin voideltaan puhkeamatonta rakkoa suolavedellä tai pihkapisaralla. Puhjenneen rakon päälle pantiin hapanrasvasta leikattu viipale. Myös tervaan sekoitettu kerma tai viili oli parantavaa. Kipeää kohtaa piti lämmittää tulen loimussa illalla ja kerran vielä yölläkin.

Hyviä ohjeita nämä ovat, mutta vähän hankalia on kuljettaa rinkassa tervat, kermat ja viilit. Etsitään käytännöllisempiä keinoja.

1. Hanki ensiapulaukkuusi kaiken muun lisäksi myös liimautuvia huoparenkaita. Niitä on eri kokoisia ja niitä saa apteekista, kemikalioliikkeistä ja sairaalatarvikeliikkeistä.

2. Kun kipua tunnet, pysähdy jo silloin ja ota saapas tai kenkä jalastasi.

3. Valikka rakkula olisi vasta syntymässä eli hankautunut kohta vasta punottaisi, laita riittävän suuri huoparengas kipeän koh. dan ympärille. Huoparenkaan korvikkeen voit myös leikata vaahtomuovista ja sen kiinnitykseen käyttää elastista, liimautuvaa sidosta (tensoplast, elastoplast), josta leikataan reilusti renkaan reunat ylittävä palanen. Kulmat on paras pyöristää. Tälle elastiselle sidokselle muuten löytyy monta muutakin käyttöä, mutta pysytään nyt tässä asiassa.

4. Ehyt rakkula puhdistetaan vaikkapa tunturipuron vedellä, jollei muita haavainpuhdistusaineita ole matkassa. Päälle ohut sterilli sideharsotaitos, johon on voideltu esim. haavapalsamia (sterilan) tai samaa voidetta, jota olet varannut palovammoihin. Rengas ympärille ja kaiken yli tensoplast- tai elastoplast- tms. palanen.

5. Pullea rakko, joka ei enää mahdu saappaaseen, on puhkaistava. Iho puhdistetaan ja liekillä steriloidula neulalla puhkaistaan mahdollisimman pieni reikä, josta neste kevyesti puristetaan ulos. Sidotaan, kuten ed. kohdassa.

6. Itsestään puhjennut rakkula puhdistetaan huolella ja päälle sidokset samoin kuin edellä.

7. *Sidoksia ei saa kastella.* Ei silti pidä laiminlyödä jalkojenpesua.

8. Sidokset uusitaan parin kolmen vuorokauden väliajoin.

9. Viattoman näköisestä rakkulasta saattaa hoitamattomana kehittyä äkäinen tulehdus, jolloin iho punottaa laajemmalti ja lämmönnousuakin voi esiintyä. Tällöin on pidettävä marssitauko ja tulehtunut jalka asetettava lepoon. Vaellusta jatketaan vasta tulehduksen rauhoituttua.

10. Pahimmassa tapauksessa on keskeytettävä koko retki ja saatettava potilas lääkärinhoitoon.

SIRKKA LAAKSO

VIIKONLOPPU HIIHDON JA ULKOILUN PARISSA!

Paljon pehmeää uutta lunta! Kaksi hiihtohissiä toiminnassa. Yöpyminen Kalpalinnassa alk. 8:—. Ennakkovaraukset puh. 917—82 324. Bussit Kalpalinnaan sunnuntaina hotelli Vaakunan edestä klo 9.00. Paluu Kalpalinnasta klo 16.00.

TERVETULOA MUKAAN LASKETTELUKAUDEN AVAJAISIIN!

Kalpalinna
Turenki puh. 917/82324

High Pile asusteet ovat Oy GLENOIT & LILLJA Ab:n tekofurkiksista.

Nyt on talvisen reippailun ja Vitaliksen aika!

ViTALiS
VITAMINE-CRÈME
Vedetön Vattenfri

Ajatelkaa ihoanne: menette ehkä 20 asteen huonelämmöstä ulos vastaaviin pakkasasteisiin. Ihonne tarvitsee silloin hyvän ja luotettavan suojan. Vedetön VITALIS* suojaa kirpeimmiltäkin pakkastuulilta – se pitää ihon pehmeänä ja ihanan lämpöisenä. Ja heti ensimmäisten auringonsäteitten ilmestyttyä VITALIS loihtii kasvoillenne kauniin rusketuksen!

Vitalis lämmittää ja ruskettaa– se on auringon sukua!

* Myydään Ruotsissa ja Espanjassa VITAGOLD-nimisenä

VALKOINEN RISTI Helsinki

Tämän vuoden susivihkiäisten eräs erikoisuus oli se, että tietoniekkamme Esko Kivikoski ja hänen Taimi-rouvansa saivat tunturisuden "nimen ja arvon". Tässä pari kuvaa susivihkiäisistä. Toisessa Lapin noita (Leevi Linko) suorittamassa toimitusta ja toisessa Esko ja Taimi Kivikoski

tiin vuotuinen susikokous, jonka puheenjohtajana toimi Ville Rantala. Mukana oli satakunta "sutta".

□ JOHTOKUNTA on kokoontunut toimintakauden aikana kuusi (6) kertaa, pöytäkirjaan on tehty yhdeksänkymmentäyksi (91) asiamerkintää päätöksineen ja aloitteineen. Johtokuntaan ovat kuuluneet — puheenjohtajana Yrjö Pitkänen, varapuheenjoht. Bjarne Lampén, jäseninä: Toivo Harjanne, Hannu Hiltunen, Paavo Kihlberg, Eeva Ratia, Antero Tarvainen, Esko Venäläinen ja Hilkka Repo, viimeksi mainittu sihteerinä.

Johtokunnan erovuoroiset jäsenet ovat nyt: Lampén, Bjarne, Hiltunen, Hannu, Kihlberg, Paavo ja Tarvainen, Antero.

SUSIKYRÖN RAKENNUSTOIMIKUNTAAN ovat kuuluneet: Antero Tarvainen puheenjohtajana ja jäseninä: "Väinö Friman Lahdesta, Matti Haikola Karhulasta, Tuure Kairaneva Kotkasta, Pentti Koskinen Helsingistä, Ensi R. Louhuluoto Kouvolasta, Paavo Rannikko Turusta, Briitta Saloriutta Helsingistä ja Pentti Tiilikainen Lahdesta.

□ SUSIVALIOKUNTAAN ovat kuuluneet: Ville Rantala puheenjpohtajana ja jäseninä: Toivo Harjanne Helsingistä, Siiri Kostamo Rajamäeltä — sihteerinä, Bjarne Lampén Kauniaisista ja Tuure Saarinen Toijalasta.

□ NAISTOIMIKUNNAN kokoonkutsujana on ollut Kirsti Päivärinta.

Naistoimikunnan toimesta lähetettiin joulunkynnyksellä jälleen lahjapaketit LAPPIIN — vähävaraisten perheiden jouluiloksi. Lähetysten yhteispaino oli 450 kiloa. Kuljetukset saatiin lahjoituksina Helkki Gröhniltä välille Rovaniemi—Enontekiö ja ja Lauri Vähälältä välille Helsinki—Rovaniemi.

Paitsi jäseniltämme koottuja vaatevaroja oli lahjoituksina saatu ruoka- ja taloustavaroita.

SUSIKYRÖSSÄ oli elokuun 5. päivänä päässyt tuli irti saunarakennuksessa. Palo oli saatu sammutetuksi kohta, mutta katto vioittui pahasti. — Korjaustyöt annettiin urakkatyönä Ilmari Kyrölle ja työtä valvoo Ossi Issakainen Muoniosta. Korjauksessa uusitaan sauman uuni ns. ulos-lämpiäväksi. — Palovahinkokorvausasiaa varten on tehty jo ennakkoilmoitus ja hakemusta varten on ryhdytty toimenpiteisiin.

Pääsiäisaikaan suoritettiin majalla kunnostustöitä; pirtti sai tukevan honkapöydän ja mahtavat penkit isännäntuolineen. PUUCEE valmistui ja Väinö Frimanin taiteilema TUOHINEN-nimikyltti kiinnitettiin majan ulkoseinään. Se lienee ainutlaatuinen.

Majan avaimia on valmistettu 50 kappaletta lisää. Toimintakauden loppuun mennessä oli avaimia luovutettu jäsenille 207 kappaletta.

□ TUNTURILATU- lehtemme sai uuden painoasun viime susivihkiäisiin. Lehti ilmestyi toimintavuotemme aikana kolme (3) kertaa ja kutakin numeroa otettiin 1 500 kappaletta. Lehden toimittajana on ollut Erkki Wiksten ja ilmoitustenhankkijana sopimuspalkkiolla Eero Lähde. Jäsenemme ovat avustaneet toimitusta kirjoitelmillaan.

KERHOTOIMINTAMME on parin viime vuoden aikana vilkastunut. Yhdistyksemme piirissä toimii nyt kolme kerhoa, jotka kokoavat kukin harrastajat piiriinsä.

● Alppikerhon puheenjohtaja on Erkki Koivu ja sihteerinä Anneli Peltonen. Kerhon kotipaikkana on Helsinki ja jäsenmäärä 45.

● Kuokten kotipaikkana on Hyvinkää ja kerhoon kuuluu 52 tunturilatulaista. Puheenjohtajana toimii Pekka Järvinen ja sihteerinä Anja Pajuñen.

● Kolbma on Tampereella toimivan tunturikerhon nimi ja siihen kuuluu nyt 65 jäsentä. Kerhon puheenjohtajana on Yrjö Suuniittu ja sihteerinä Väinö Martikainen.

□ TALKOOTOMINTA.

Pääsiäisaikaan SUSIKYRÖSSÄ valmistui talkoovoimin pirtin kalustus, kuten jo edellä on kerrottu. Talkoisiin osallistui toistakymmentä tunturilatulaista.

Toinen suurempi talkooretki suoritettiin Ivalojoelle, jossa valmistui YKIN SILTA neljänkymmenenyhdeksän tunturilatuilaisen uutteruudella ja osanottajia oli kautta maan — Oulusta, Vaasasta, Lahdesta jne. Talkootyönä on hoidettu myös kiertokirjeitten postitus.

Samoin joululahjapakettien kokoaminen, lajittelu ja postitus on toimitettu jo kymmenen vuoden ajan helsinkiläisten riemullisena talkootouhuna.

□ JUHLAT JA KERHOILLAT

Vuosijuhlaa vietettiin tunturivihkiäisten yhteydessä perinteellisin juhlamenoin marraskuun 4. päivänä Otaniemen DIPOLISSA, jossa oli runsaat kuusisataa (600) tunturilatulaista ystävineen ja seuraavan päivän lounaalla oli mukana satakunta "sutta".

Pikkujoulu vietettiin jälleen Rajamäellä KOTORANNASSA Siiri Kostamon ja naistoimikuntalaisten toimesta. Mukana oli runsaat kuusikymmentä "tonttuilijaa.

Tammikuussa juhlittiin SUOMEN LADUN 30-vuotista toimintaa osallistumalla moniin juhlatilaisuuksiin.

Keväisessä kerhoillassa toukokuussa oli mukana runsaat sata tunturiretkeilystä kiinnostunutta. Ilmatieteelliseltä keskuslaitokselta oli saatu asiantuntijaopastusta pilvien tähyilyyn — esitelmää kuunneltiin melkein hartaudella. Monet kuvat selvensivät tieteellisen kerronnan kuulijakunnalle.

Kaikissa näissä edellä mainituissa tilaisuuksissa on ollut mielyttävää jälleennäkemistä sekä ohjelmoitua ajanvietettä.

□ ERÄRETKIÄ ON TEHTY RUNSAASTI

Uusia johtojasusia ja tunturisusia on saatellut sekä patikkaettä hiihtokilometrien pyöreät lukemat. Lisäksi vanhat-sudet ovat uskollisesti tavalleet eräretkensä ja lasketelleet keväiset tunturirinteet kuntoansa kohentaen.

Suoritimme tänä syksynä ensimmäisen kerran kyselyn jokaiselta jäseneltämme kuntourheilusuorituksista ja saimme liki kolmesataa vastausta, joista käy ilmi, että liikuntaa on harrastettu tarmolla. Keskimääräisiksi lukemiksi kertyi tunturihiihtoretkiä 8 vrk/180 km, patikkaretkiä 10 vrk/150—250 km, latuhiihtokilometrejä tuli kunkin osalle keskimäärin 60 km/kerta ja polkuretkiä 35 km/kerta. YKIN SILLAN ja SUSIKYRÖN talkoisiin kumpaankin erikseen on osallistunut noin viisikymmentä jäsentä.

Nämä luvut antavat selvän kuvan jäsenistömme aktiivisuudesta. Tunturilatulaiset ovat edelleen harrastukselleen uskollisia lapinkävijöitä.

□ SUOMEN LADUN

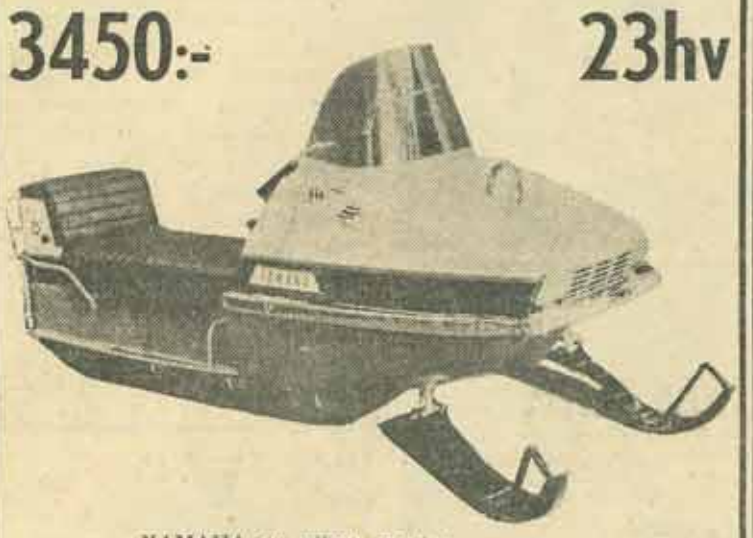
jäsenarvonnassa voitimme tunturikurssipaikan Kiilopäälle. Arvomme sen ensi vuoden alkupuolella jäsenmaksusuoritusten yhteydessä. Viimevuotisen kurssipaikan voitti Kaija Nyyssönen Mikkelistä.

Nyt se on tullut!

YAMAHA

moottorikelkka

3450:- 23hv

YAMAHA on viime vuosien suosituin moottoripyörämerkki Suomessa. Nyt on tehtaan moottorikelkka saapunut valloitusretkelleen monin hienouksin — esim. automaattinen keskipakoiskytkin, Autolube voitelujärjestelmä, huuhtelu viisiporttirakennetta, loistava ulkonäkö ja viimeistely. Entä moottori — 23 hevosvoimaa!

OY ARWIDSON & CO AB

Näyttely Annankatu 19. Puhelin 64 58 11 Telex 12-1285

Instantti

Instantti on se sana, josta tehdään nyt painava. Näin me päätimme viime reissulla Vaarin kanssa. Vaari on minun retkikaverini. Hänestä ette taida paljoa tietääkään, kun ei ole ollut puhe. Sen verran tässä nyt sitten hänestä sanon, että hän aikanaan keksi sen rinkkapulkan ja kun Kautto-Veikko keksi sitten sitä vielä vähän lisää, tuli hänestä sen rinkkapulkan isä ja Vaari jäi siitä tavalla sen esiisäksi.

Oli viime kesänä hyttysiä kun raavimme niskaamme ja hampaat irvissä kiipesimme Hammastunturille. Minä siinä muistin jonkun väittäneen, että kalja tai paremminkin olut, josta me nyt emme kumpikaan sanottavasti välitä, ellei satu hillitön jano, on hyvä hyttysiä vastaan. Kun juo olutta, rupeaa haisemaan niin pahalle, että hyttyset liitävät tiehensä.

— Pitäs keksiä instanttikalja, sanoi Vaari ja minä ymmärsin heti, että hän tarkoittaa sen vuoksi, ettei tarvitsisi olutkoria selässään raahata pitkin kairaa. Olisi olutta pahempaan janoon ja niitä hyttysiä vastaan siinä samassa.

— Instanttikahveetakin on ja teetä, muistelin minä.

— Olihan sulla kerran sellasta sveitsiläistä instanttikermaakin.

— Joo ja instanttimehuakin on.

— Se on kova sana se instantti. Sillä pääsee vähillä kiloilla, sanoi Vaari.

Sitten me taas kävelimme niin, että matka joutui ja ei puhuttu mitään.

— Kirves on muuten hitonmoinen rautakönttі kantaa mukana, sanoin sitten minä.

— Pitäs keksiä instanttikirves, sanoi Vaari.

Mietimme vakaviasamme sitten hetken ja meiltä kun keksiminen käy, oli asia pian selvä:

— Joo, miksei tehdä kirvestä, jonka terä on ontto ja hamarapuolessa on ruuvikorkki, josta kirveeseen lasketaan vesi sisään, kun ruvetaan hakkaamaan. Sillä tavallahan siitä tulee painava ja kun lopetetaan hakkaaminen, lasketaan vesi pois ja siitä tulee taas köykäinen.

— Meille on kaikki helppoa.

— Je, talvella vaan se vesi voi jäätyä sen kirveen sisään ja se jää painavaksi.

— Ei se ehdi jäätyä, kun rivakasti hakkaa. Ei vesi koskessakaan jäädy, kun se on koko ajan liikkeessä.

— Niin ja voisihan sen veden juoda... annaks samarliinia, mulla on tässä menossa kulaukset... ota sinäkin, ota tuosta, itse ryyppäsin vasta.

ERKKI WIKSTEN

Tunnetteko tätä miestä?

80-vuotias Tahko (= prof. Lauri Pihkala) kuuluu niiden nuorten miesten joukkoon, jotka uskaltavat julkisesti paljastaa kehonsa. Se tapahtuu tässä hyvän asian puolesta, nimittäin kuntourheilun. Professori Pihkala, joka kesäkelillä pyöräilee jatkuvasti joka päivä, on nyt siirtynyt talvikaudeksi Kuntojopon selkään. Pyöräilkää itsenne joka päivä kerran kunnon hikeen, kehottaa professori Pihkala, joka itse samalla käyttää tilaisuutta hyväkseen ottamalla terveellisiä ilmakylpyjä Kuntojopoa polkiessaan. Kuntopyöräily sopii koko perheelle ja uusin kotimainen Kuntojopo on huokeakin maksaen vain 265 markkaa.

Joulupukki – Lappia tukemaan

Rovaniemelle tuleva Joulumaa-yritys on lähtenyt liikkeelle. Tavoitteena on luoda ainutlaatuinen matkailu-, teollisuus- ja joululahjakeskus, joka avaisi aivan uudet mahdollisuudet Lapin taloudelliselle kehitykselle. Väitetään, että joulupukkikin muuttaisi työpajoineen Rovaniemelle.

Tunturilatulaiset kuten muutkin kansalaiset voivat tukea Joulumaa-yritystä merkitsemällä sen osakkeita, joiden alin kappalehinta on 10:— markkaa. Osakkeita saa kaikista maamme pankeista.

Eiköhän kaupalliseen jouluumme tulisi uusi inhimillinen häivähdys, kun joulupukki ojentaisi lapsillemme ja vaikka alkuisillekin Joulumaaosakkeen ensi jouluna. Tuntuu jotenkin kiehtovalta olla oikein osakkaana joulupukin suuressa yrityksessä ja tukea samalla Lappia ja sen väestöä.

Siis, jo tänä jouluksi ja muiksi merkkipäiviksi jokainen hankkii itselleen, perheelleen ja ystävilleen Joulumaa-osakkeen joululahjaksi.

Osakkeenomistajaksi kohonneena

ANTERO TARVAINEN

Joululahjaksi ja terveyttä kuntoa

helkaman KUNTO jopo

Edullinen ohjehinta

265:-

Kuntoasi nosta

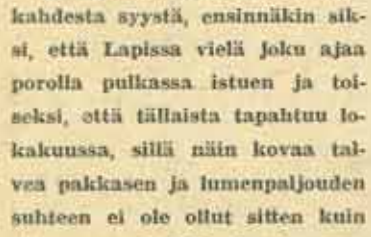
Kuntojopo osta

● **MAAMME POHJOISIN JÄRVI Polmakjärvi on jäätynyt jo lokakuussa. Tavallisesti Polmakjärvi jäätyy joulun aikoihin tai vasta tammikuussa, 80-vuotias Juhani Itäkivi, joka on asunut elämänsä Polmakjärven rannalla, ei näin aikaista jäätymistä muista tapahtuneen.**

● **25 KILOMETRIÄ ajoi porolla pulkassa istuen poromies Erkki Jomppanen palatessaan Sallivaaran aidalta kotiinsa Menesjärvelle. Uutinen on harvinainen kahdesta syystä, ensinnäkin siksi, että Lapissa vielä joku ajaa porolla pulkassa istuen ja toiseksi, että tällaista tapahtuu lokakuussa, sillä näin kovaa talvea pakkasen ja lumenpaljouden suhteen ei ole ollut sitten kuin viime vuosisadalla Inarin puolessakaan.**

SAVOTTA-
retkeilyvälineitä
RINKKOJEN
ERIKOISLIIKE
PYLKÖNMÄKI
KARKKU

NOKIA
YLEIS
LIINA

nenäliinaksi,
kasvopyyhkeeksi,
lautasliinaksi,
lastenhoitoon.
Hygieenisessä muovipakkauksessa
40 liinaa.

OY NOKIA AB
PUUNJALOSTUS- JA VOIMATEOLLISUUS

● **HELVI NUORGAM, tyttö Utsjoen Ailigaksen juurelta, on tuttu ainakin kaikille niille, jotka pari vuotta sitten olivat susivihkiäisissä ja näkivät Lapin Neidon pukuesittelyn. Sen jälkeen on pukunäyttelyssä mukana ollecsta pitkästä pojasta, maist Kari Poutasuosta tullut Helvin aviomies. Avioliitto solmittiin Utsjoella romanttisin tapaisin häämenoin. Helvi Nuorgam-Poutasuo on nyt uudenuutukainen Oulun Yliopiston saamenkielen lehtori, heimonsa ensimmäinen. Viimeksi mainittu asia on sikäli merkityksellinen, että saamelaisilla on yleensä ollut vaikeaa opintiellä kielensä vuoksi. Toisaalta on pyrittävä kaikin keinoin säilyttämään saamenkieli saamelaisten keskuudessa, mutta samalla saamelaisille tulee järjestää yhdenvertainen opintie muiden kansalaistemme lasten kanssa. Se ei ole ongelmistamme pikkusimpia.**

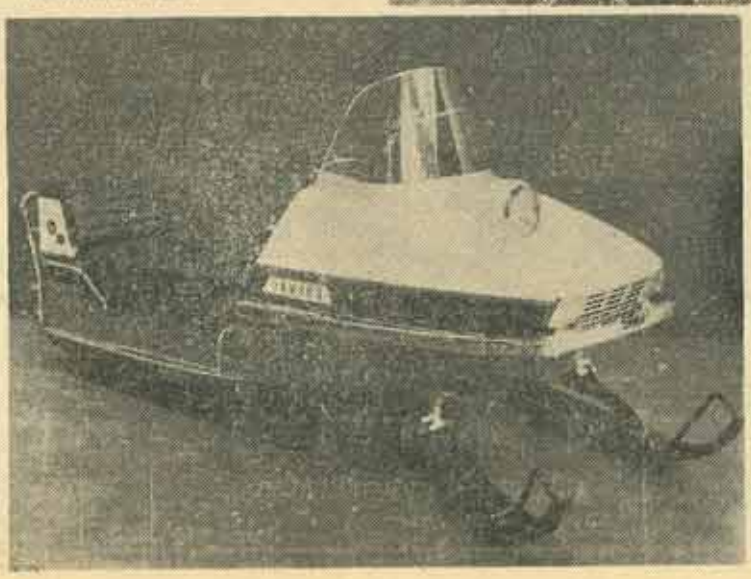
● **PORNAISISSA on suoritettu viljankeräys Lapin hyväksi. 13 500 kg viljaa saatiin kokoon. Eniten keräys tuotti ohraa ja sitä oli eniten toivottukin saatavan. Jauhatus toimitetaan Aavasaksan myllyssä. Pornaisissa on menossa Lapin hyväksi myös rahankeräys. Paikkakunnan rahalaitoksissa on keräyslistat.**

● **MOOTTORIKELKKOJEN suosio kasvaa Suomessa. Saamme esitellä myös uuden ulkomaisen moottorikelkan, joka on pyrkimässä markkinoillemme.**

Kysymyksessä on tunnetun moottoripyörätehdas Yamahan malli SL-351, joka ainakin numerotietojen perusteella heti menee kärkeen moottorinsa hevosvoimamäärän ansiosta. Yamahan 350-kuutioinen 2-tahtimoottori kehittää nimittäin 23 hv/6000 kierr./min. Moottorin suurin vääntömomentti on 3,1 kgm/4000 kierr./min. Kelkan paino on 148 kg ja pituus suksineen 2,48 m.

SL-351:n moottori on varustettu automaattisella keskipakoiskytkimellä ja voimansiirrolla. Kytkimen ansiosta voidaan kaikilla kelellä käyttää moottorin sopivimmat kierrosluvut hyväksi. Voimansiirtosuhde vaihtelee 1:3,5 —1:1 välillä, antaen suurimman mahdollisen kiihtyvyyden ja nousuominaisuuden.

● **TUOMO RANTAMÄKI taivalsi viime kesänä mummolaan lähes parin peninkulman pituista polkua läpi asumattoman seudun. Siinä tuli janokin välillä ja poika kurkottautui juomaan polun poikki virtaavasta purosta. Ja kun hän siitä nousi taas ylös, niin kauhistus! Edessä oli kaksi täyttä karhua käpälillään. Siitä poika pakosalle! Vaikka matkaa mummolaan oli jäljellä vielä kuusi kilometriä, juoksi hän perille saakka ja lyyhistyi mummon syliin.**

Isoälti, kaikki kokenut lapinemäntä Senja Aikio, Kaapin Joulun pojan Repo Aslakin emätnä, joka on elämässään nähnyt myös karhuja, osasi antaa arvon suoritukselle mutta myös rauhoittaa tyttärenpoikaansa. — Siihen se lyyhisty mun sylliini, puukko sillä oli käessä, kertoi Senja Aikio.

Repo-Aslak joutui sodan yhteydessä luopumaan asuinkentästään Repojoella ja siirtymään kauniiksi katsomalleen niitylle Hammasjärvelle. Siinä on kalastusvettä vaikka kuinka paljon. Siellä Tuomo-poika kalasti isoisänsä ja enonsa kanssa ja puuhaili kaikkea muutakin, mistä kotikoulussa Ruosniemellä kavereille kertoessaan sai varmaan silmät pyöreäksi keneltä tahansa. Joka pojalla ei olekaan sellaista mummolaa ja sellaista mummoa kuin Senja Aikio, joka osaa tehdäkin melkein mitä vain.

● **SUKSILLA PORVOOSEEN kesäkelillä sivakoi Erik Pihkala tovereineen muutama sunnuntai sitten. Pojilla oli jaloissaan rullasukset, joita kilpahiihtäjät kyllä ahkeraan käyttelevät, mutta kuntourheilijat vasta alkavat päästä sanoista tekoihin. Pihkala piti rullasuksilla hiihtelyä raskaana mutta hyvänä esim. vioittuneen selän voimisteluttamisessa, jossa hänellä on omakohtainen kokemus. Pihkalan ja kavereitten hiihtely käänsi Porvoossa katseet puoleensa. Paikallinen poliisikonstaapeli sensijaan käänsi selkänsä, kun ei tiennyt, viittilöikö suksimiehet kadun yli jalankulkijoina vai olisiko heidät noteerattava nelipyöräisiksi liikenteen tekijöiksi. Suksissa on kolme rullaa, yksi edessä ja kaksi takana. Mainittakoon vielä, että paluumatkalla katkesi kahdelta kaveriita suksi, niinkuin kunnon hiihtoretkeen toki kuuluu. Seuravassa rullasuksikolmikko Porvoon tiellä, kavereista neljäs näppäsi kuvan.**

KITTILÄSSÄ, kuten kaikkialla maassamme, esiintyy työttömyyttä. Tarmoa ei ihmisistä kuitenkaan puutu. He haluavat tehdä jotakin. Ongelma on vain siinä, mitä tekisi. Kittilän työttömät rupesivat tekemään käsitöitä ja järjestivät näyttelyn. Kuvamme ei kerro riittävän hyvin siitä, millaisia tosi taideteoksia oli esitteillä. Joulupukinmaan ja Seitakylän kannattajat, jotka ovat perustaneet toivonsa mm. Lapin väen käsityötaitoon, saivat kittiläläisten näyttelystä osoituksen, etteivät ole tuumineet turhia.

ESITYS IVALOJOEN KALASTUKSEN RAUHOITUKSESTA on aiheuttanut huolestumista joen yläjuoksun asukkaiden keskuudessa. Kutturan kyläläiset ovat pitäneet yhteisneuvottelun, jonka julkilausumana esitetään, että kotitarvekalastusta ei pitäisi kieltää paikallisilta vanhoilta asukkailta. Sen sijaan kaikki kalastaminen sivullisilta olisi kiellettävä siinä tapauksessa, että Ivalojoki rauhoitetaan.

Kun Kutturan kairoissa ei ole yhtään järveä, olisi tilanne se, että kala jäisi kokonaan pois jokapäiväisestä ruokaohjelmasta, eikä sitä pystyttäisi ostamaan muualta, koska kyläläisten toimeentulo perustuu luonnon antimien varaan.

Joulu Susikyrössä

Jatkoa etusivulta

hakatusta avannosta. Vedenkanto olikin tasapainoilua vaativa puuha, kun nutukkaat tuppasivat väkisinkin lipsahtelemaan jyrkällä polulla. Väiskin tekemä tuohikilpi kiinnitettiin jo ensimmäisenä päivänä mökin nurkalle osoittamaan, että nyt ollaan Susikyrössä. — Kylälläkin oli luonnollisesti pistäydyttävä kuulumisia kyselemässä ja kertomassa.

Jouluaatto valkeni hiljalleen, mökki oli siivottu ja nurkassa tuoksui kuusi, koristeinaan vain joulutähti latvassa ja kynttilät oksilla. Pakkanen pyöriskeli edelleen samoissa lukemissa, mutta sekin oli liikaa saunalle, joka kolmen päivän lämmityayritykslstä huolimatta oli edelleen jääkylmä, ovia kun ei saanut kiinni. Mutta vaikka joulusaunaa ei saatukaan, oli silti joulutunnelmaa. Kiire ja touhu olivat kokonaan unohtuneet, oli aikaa ja oli hiljaisuutta. Valoisaa oli nelisen tuntia, ihmeellistä sinertävää valoa ja taivaalla loisti milloin keskipäivän kultainen ruskotus etelänpuoleisen metsän yllä, milloin punainen tai syvä purppura. Järvellä vilkkuivat kalamiesten tervastulet, jolden äärellä he yrittivät lämmitellä käsiään irrotellessaan verkoista järven maukasta antia, kiitäviä muikkuja.

Kuten joka ilta, niin aattonakin suuntasimme kohti Vuontispirtin runsasta ruokapöytää. Tällä kertaa meitä oli toistakymmentä henkeä nauttimassa sen antimista. Hiljaisina kuuntelimme vanhan, tutun jouluevankeliumin sanomaa: "Ja tapahtui niinä päivinä . . ." Jollakin tavalla nuo sanat tuntuivat täällä kaamoksen keskellä, suurten tunturien äärellä saavan entistä syvemmän merkityksen. Joulurauha oli todellisuutta, sen kolmme vielä kulkiessamme äänettömän metsän halki tähtikirkkaassa illassa kohti omaa majapaikkaamme. Sytytimme kynttilät ja myöhäiseen yöhön tuikkivat valot Susikyrön ikkunoista. — Kotihiiri nakerteli piparkakkua omassa nurkassaan ja taisivatpa mökin haitiatontutkin käydä siellä osanaa saamassa.

Joulupäivän iltana yltyi tuuli puhaltelemaan niin navakasti, että valkoinen lumipilvi vain pöllysit oven raosta ja lattialle kertyi jo kinosta ennen kuin peitimme koko oviaukon muovilla. Myrsky kuitenkin loppui lyhyeen eikä sulnkaan merkinnyt sään lauhtumista kuten arvelimme. Päinvastoin pakkanen seuraavina päiyinä vain kiristyi ja ulkona liikkuessa tuntui joskus ihan hengitys salpautuvan. Mökki kuitenkin pysyi ihmeteltävän hyvin lämpimänä, tolsinaan tuli liiankin kuumaksi. Yöllä lämpö tietenkin laski, mutta yleensä aamuisinkin oli vielä kymmenkunta lämpöastetta.

Tapaninpäivänä saimme vieraiksemme Toivo Kyrön perheen ja uudenvuoden aattoa vietimme Liisa ja Ilmari Kyrön kanssa. Mukana oli tietysti myös Tessu-koira, joka ei ollut uskaltanut koko päivänä poistua kotiportalta kauemmaksi, kun sille oli aamulla kerrottu lähdöstä kyläilemään.

Niin kuluivat päivät: valoisan ajan olimme ulkona ja illat kuluivat lukiessa. Välillä oli käytävä Muoniossakin kirjavarastoa täydentämässä. Aamulsta ei voi paljon puhua, sillä niin pitkään ja makeasti nukuimme. Niin vierähti aika ja oli taas pakko ruveta keräämään tavaroita paluumatkaa varten. Mieli halkeana hyvästelimme Susikyrön ja sen suurenmoiset näkymät. Olimme taas kerran löytäneet sen, mitä olimme tulleet etsimäänkin: Lapin jylhän kauneuden ja sen rauhoittavan hiljaisuuden — todellisen joulun.

Liity verenluovuttajiin